

**Oświadczenie złożone
przez senatora Zygmunta Frankiewicza
na 17. posiedzeniu Senatu
w dniu 28 października 2020 r.**

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego

Szanowny Panie Premierze!

4 lata temu, 16 listopada 2016 r., przyjęta została ustawa o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja ta miała na celu dostosowanie zapisów krajowych do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE. Niestety nowelizacja zawierała błędy, które powodują, że zgodnie z aktualnym prawem w wielu gminach przedsiębiorstwa – posiadacze choćby niewielkiej, nawet nieczynnej infrastruktury kolejowej – uzyskują coraz większe zwolnienia podatkowe dotyczące podatku od nieruchomości. Nastąpiło rozszczenie systemu opodatkowania, co godzi w finanse gmin obciążonych już i tak ponad miarę.

Chodzi tu mianowicie:

— po pierwsze, o ustawę o transporcie kolejowym, art. 4 pkt 1 i pkt 1c, oraz o załącznik nr 1 do tej ustawy, określający elementy struktury kolejowej, a w szczególności pkt 12, gdzie jest mowa o działkach ewidencyjnych, a nie o powierzchni gruntów, na których leży infrastruktura kolejowa. Zapis ten powoduje zarówno scalanie przez przedsiębiorców działek ewidencyjnych, jak i dobudowywanie niewielkich, często niepotrzebnych elementów struktur kolejowych na sąsiadujących działkach, po to, by uzyskać większe zwolnienie podatkowe;

— po drugie, o ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, a głównie jej art. 7 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu „Zwalnia się od podatku od nieruchomości: 1) grunty, budynki i budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym, która: a) jest udostępniana przewoźnikom kolejowym lub b) jest wykorzystywana do przewozu osób, lub c) tworzy linie kolejowe o szerokości torów większej niż 1435 mm”. Słowo „udostępniana” powoduje, że zaliczana jest do zwolnień podatkowych każda część linii kolejowej, nawet nieużywana, również linii kolejowych, które służą tylko celom własnym prywatnego przedsiębiorcy, co jest niezgodne z dyrektywą unijną, a co pociąga za sobą zwolnienie z podatku całej działki ewidencyjnej. Również słowo „lub” w art. 7 ust. 1 pkt 1 powoduje większą liczbę zwolnień podatkowych.

Problem ten jest doskonale znany Ministerstwu Finansów, Ministerstwu Infrastruktury oraz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów dzięki wielokrotnym interpelacjom poselskim i interwencjom samorządów z kilkudziesięciu gmin. Również wyroki sądowe, korzystne dla nie do końca etycznych przedsiębiorców, wskazują na konieczność poprawy przepisów we wspomnianej nowelizacji, by była rzeczywiście zgodna z dyrektywą unijną oraz by nie powodowała rozszczenia systemu podatkowego. Ważny jest czas. Już obecnie straty gmin szacowane są na kwotę 1 miliona 400 tysięcy zł, a problem szybko narasta.

W związku z tym zwracam się z prośbą o udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy rząd zamierza wnieść o pilną nowelizację przepisów ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o podatkach i opłatach lokalnych?

Z poważaniem
Zygmunt Frankiewicz